

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Kelemen Bénéjamin 6 inget és 6 lábravalót ajándékozván a' sebesült honvédek számára, alulírt parancsnokság e' nemes adományért hálás köszönetet nyilvánít.

Keller R.

kórház parancs. százados.

K.-Szolnokmegye Menyő nevű helységéből, Bálint Elek alispán kezébe, a' honvédek számára következő adakozások történtek: Láposi Nelli adott egy rend változót 's egy font tépetet; Szilpóly Mái egy rend változót; Szabó Teréz egy rend változót, egy font tépetet; Láposi Póli egy rend változót, egy font tépetet; Baranyai Jenni egy rend változót, fél font tépetet; Pethó Eszter két rend változót, egy font tépetet, hat sing pólyát, egy csomag czérnát és egy tarisnyát.

A' kedves mezei ibolyáknak anynyival szivebb hazafiai köszönet nyilvánítatik, minthogy ezen áldozatot minden főlhívás nélkül, csupán ártatlan szelid szívök sugallatát követve tették.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, apr. 29. Jelen az idő, melyben minden mesterkélrt, minden mozáik-mű az események rohanó árja előtt szét foszlik. Helyében az egyszerű, a' természetes áll elé.

A' mozáik osztrák birodalom, melybe a' habsburgok különböző nemzetelemeket azért kívántak egybe kavarni, mint vegyész az egymást fölemészto anyagokat retortájába — hogy egy egészen új ember-vegyületet kifőzvé, kisütvé, többé sem osztrák sem magyar, sem olasz, sem lengyel, de még illir se létezzen; hanem létezzen egyedül egy felséges uralkodó ház, mely mint magáról mondotta „isten kegyelméből“ rabszolgák milliói fölött zsarnoki felfuvalkodottsággal örök időkig kiterjeszthesse bünös uralmát — a' mozáik osztrák birodalom természetes elemeire feloszló félben van. 'S a' habsburgok? kik azt hívék, hogy a' birodalmi polgár, ha nem császári főherczeg, született rabszolgájuk, ki azért van, hogy a' császárság min-

den kigondolhatott álfényét, a' földi kényelem 's élvezet ezer nemeit, ha maga éhezik is, földi istenei számára, kik mint irva van a' pogányok istenei a' templomi áldozatokat éjjel felfalták — beszeresse — ezen habsburgok büneik méltó büntetését el nem kerülendik. Tehát ezeket is az isten hatalmas fuvallata egyszerűségökbe — a' mi reájok nézve nem egyéb mint halál — sodorja vissza.

Mig ez megtörténik, ezen átkos ház a' birodalom népeire 's jelesen Magyarhonra a' nyomor minden eszközölhető nemeit árasztandja. Lesz még talán sokáig harcz és háboru. De a' mely azon fog, azon kell hogy végződjék, hogy a' zsarnokok pokol fenekére hulljanak 's a' kiszenvedett nép a' szabadság megért gyümölcseit élvezendí. Európa színeit megváltoztatta.

Az európai nép-mozgalmak eleitől óta hatottak a' Magyarra — ott áll a' kereszténység, ott a' reformatio terjedése, ott a' népjogoknak hatalmasb alkali szűkebb körbe szorítása, ott a' királyok törekvése (például 4-dik Béla alatt) hogy az olygarchák hatalma megtöressék 's minden hatalom a' királyok kezébe öszpontosittassék és viszont 's ezeknek gyászos következményei. Ázsiai stabilismusi hajlamunk és földünk szomszédási viszonyainál fogva az európai mozgalmak többnyire később és bádjattabb szinben ugyan, de mégis megtették hatásukat. Ugy, hgy a' magyar nép belső élete, az európai nagyobb és szabadabb népek belső életétől nem sokban maradott hátra. Valamint azok; úgy a' magyar nemzet az újabb időben nép szabadság kivására törekedett.

Tagadhatlanul roppant volt a' különbség a' magyar nemzet csak félszázad előtti és a' közlebbi évtized alatti szabadság közdelmei között. Akkor egy osztaíj szabadságáért, a' közlebbi évtized alatt egy nagy nép elidegeníthetlen jogaiért folyt a' küzdelem. 'S mivel így volt — megtörtént az, hogy a' ravasz habsburgok a' nép érdekébeni atyáskodások ürögye alatt a' szabadságra törekvő nemzetet elnyomva tarthatják. Nem csak, de az 1789 iki frank-európai forradalom folytán a' mu-

gyar nemzet saját hajlamai ellenére az absolutismussal kénytelen szövötközve, fiai vérért a szabadság elleni harcban ontotta.

Most a magyar leontva a néposztályok választó falait, saját erején széttörve a habsburgok rabbilincseit, az európai népszabadság harcban egyik főtényező. És így oly erős most, mint volt mikor e hont elfoglalta 's magának biztosította. Mert valamint akkor a nemzet tiz száz ezere; ugy most a nemzet milliói harcolnak.

Ezen erőt nemcsak meg kell tartani, de ki kell fejteni, mi által a magyar ereje kimeríthetetlen legyen. Ezen erő kifejtése leginkább a kormányformától, mely meg fog határozni — függ. A' legnehezebb, de egyszersmind a' legkönnyebb feladat.

Ha győztünk: egy nyitott könyv állandó alkotmányozó gyűlésünk előtt, melynek fehér lapjaira oly kormányformát, oly törvényeket írhat, melyek a' legjobbak. De ilyeket írni — ez ám a' mesterség! Hányszor nem tévedtek már a' törvényhozók? És a' nagyravágyás, az önző, bűnös akarat hányszor nem gunyolta ki a' legbölcsebb törvényeket? Ki kezekedik, hogy nálunk is nem lehet, ki a' Monk szerepét a' világnak másodszer eljátszani ne kíváná. Most az igaz, ennek semmi nyoma. De istenen kívül más az érzéseket nem vizsgálhatja; melyek csak alkalomra lesnek. Ki kezekedik, hogy mostani kormányunk addig tart, míg minden ellenségeinken és minden veszélyeken győzedelmeskedtünk?

Tehát le kell tenni most míg nem késő a' nemzetünk jövőjét biztosító alapokat. Én ugy látom, hogy a' képviselőháznak ki kellene mondani először is azt, miként az új kormányforma megalapításáig együtt és maga marad; — másodszer, hogy az egyesült Magyarhon kormány-formája tisztán democraticus.

Egyedül ez az a' kormányforma, mely most Magyarhon népéhez illik. Ezen nemzet, mely anynyira monarchista, anynyira aristocraticus volt, ilyetén hajlamaiért anynyira kiszenvedett, miszerint jelenleg nincs egy jóra való tagja, ki ne átkozza a' királyságot és ennek függelékét az aristocratiát; ki ne azért fogott legyen fegyvert, hogy ezeknek átkos uralmától a' szegény megszált, elnyomott nemzetet megszabadítsa. Ugy látzik, miként maga isten engedte, hogy a' habsburgok gonoszsága anynyira menjen, mi által a' királyság elleni méltó gyűlölet általánossá tévessék.

De mondjátok! Magyarhon nem lehet addig köztársaság, míg Németország azzá nem lett. Megengedem, hogy a' német nemzet politicalai viszonyai a' Magyarokra befolyással bírnak. Hanem tudom azt is a' történezetből miként a' tudós német nemzet a' tudomány mezején igen, de a' fejlődő

polgári szabadság útján Európának irányt nem adott.

A' magyar nemzetnek a' volt osztrák birodalom részei között egy egészen külön pályája van. Valamint a' magyar királyok idejében az őt környező kisebb országok sorsa intézésére befolyással birt, ugy most az osztrák birodalom sorsa eldöntésére mind annál fogva, mert annak közel felét teszi; mind azért, mert egyedül volt a' többek között alkotmányos nemzet, hivatva van. És ezen hivatását ha okosan használja erejét kétszereszi, nagy és dicső lesz. Hivatásának pedig lényege abban áll: hogy a' népjogok győzedelmes kivívását, maga előre menve, eszközölje. Ezt pedig semmi más, mint tisztán democraticai kormányforma alatt teheti.

És ha egy ily szövetsége a' népeknek létesül, Európa bár mely uralkodó házávali egybekötetésnél többet ér; mert ezek egymás után elmúlnak, népek pedig és jogaik halhatatlanok.

Enek elérésére az elmondattakon kívül még anynyi szükség, hogy a' magyar nemzet megtamadói irányában, miután nagyobb erőt kifejthetett, ne tartsa magát jövőre is védelmi posztóban.

Szabó Lajos, m. k.

KOLOZS, apr. 26. Folyó hó 21-kén nálunk is valahára megesek a' sokszor sürgetett 's kért tisztujítás.

A' választás eredménye ez: főbíró Méhesi János, rendőrigazgató Kun János, tanácsnokok: Bernárd Mihály, Imre Mihály, Farkas Mihály és Balogh Görög; Jegyző Pethe András, főügyész Veres Sándor, alügyész Farkas Lajos.

Dobokamegye főispánynya gr. Béli Ferencz volt választási elnökünk; alatta mint részre hajlatlan, minden párton feljüli általunk kért idegen elnök alatt várakozásunk szerint csendel ment véghez a' választás.

A' nép elégtelenségét látva 's hallva azt hittük, hogy a' tanács tagjai közül egy sem választatik bé; ugyan azért az ingerültség kikerülése tekintetéből a' kijelölt választmány jónak látta névszerint senkit ki nem jelölai, bár a' törvény ellenkezőt rendel mit a' gyűlés el is fogadott. Azonban a' következés megmutatá, hogy a' nép nem ugy cselekszik a' mint beszél; a' tanács tagjai közül mindenki megmaradt előbbi hivatalában.

Eddigi tanácsunk állott tiz számból, melyet hétre szálítottunk le, azért, hogy kisvárosunk ügyeit heten is elvégezhetik, 's hogy jobb fizetést adhassunk.

A' nép megfeledezve saját érdekéről legjobb két tanácsost választá ki, melyet látva két öreg tanácsnokunk nem akarta a' hivatalt érdemesb mellőzésével elfogadni; de a' nép unszolására csakugyan visszaléptek. A' következés mutatandja meg, melyik tettök volt helyesebb?

Csupán két ember korteskedett, de azok sem értek célra.

Az apr. 14-ki nagyszerű határozat értelmében készített mintára tették le hivatalnokaink a' hitet. Teendőit mindenkinek kijelölendjük; képviselő 30 választatott; e' testület erősebb most mint a' tanács.

Veres Sándor.

Szamosujvár apr. 24. A' csatatért tárgyzó fontos hírek közepette legyen szabad olykor olykor a' polgári téren fölmerült eseményeknek is helyt kérni a' lapokban. Anynyival inkább, hogy köztisztelőben álló orsz. teljh. kormánybiztosunknak, az april 13 ki Honvédben közhírré tett rendelete szerint, hazánk az ellenség fegyverétől ki levén tisztítva, a' közigazgatási téren szükséges haladáshoz is hozzá lehet 's kell fogni.

Ki ne tudná, hogy a' városoknak a' magyarhoni 1848-ik évi 23-ik törvény értelmébeni átalakítása, a' teendők egyik legfontosabbika? A' ki nem tudja, vagy hinni nem akarja, jöjjön Szamosujvárra, hol egy tisztikarral fog megismerkedni, melyet a' nepotismus szült, az érdek táplált 's a' bureaucratismus nevelt, melynek tagjai, kevés kivétellel, nem azért lettek hivatalosak mert arra alkalmasok voltak, hanem azért tartatnak alkalmasoknak, mert hivatalosok lettek! Egy főbíróval 's több tisztekekkel fog találkozni, kik valahányszor vész szállotta meg a' várost, még láthatók sem voltak; 's a' polgárság maga kénytelenítettett helyöket pótolni. Egy bírót 's több tiszteket, kik könyökig jártak a' város és polgárság pénztárában mindég, 's kiket az áldott régi kormány mellett utolérni, a' sok közöltetések és hamis informatiok miatt, soha sem lehetett; 's kik a' törvényt csak szeszélyök játékanak tartották, 's érdekek vagy kedveltjök érdeke kivánta, félre rugták, 's határoztak tetszésök szerint, azt mondván: „Hadd változtassa meg a' gubernium, mi most határozunk így!“ Szóval egy bírót 's tisztársakat találna, kik mindenkor mindent tettek, mit nem kellett tenni; és semmit nem tettek, mit tenniök kellett!

Ezelőtt néhány évvel például: midőn Ferencz császár meghalálozott, nagyszerű készülékekkel gyászolták meg, 's hogy az ünnepély nagyobb legyen, a' város pénztárából tetőtől talpig drága gyászba öltöztek.

Midőn Kovács Miklós a' püspök megyei látogatást tőn, nagy göggel meghatározták, hogy tulajdon zsebeikből megvendéglik, 's lakomáztak is gazdagon, 's kifizették a' pénztárból.

Egy bizonyos 's több ezerekre rugott pénzmennyiséget, mit itt mézárszék-pénznek hívtak, elvesztegettek; a' kormány nem volt képes számadást kapni felőle a' mai napig.

Midőn a' város réjtjén kaszáltatni szokott széna felgyűjtetett, hossza vége nem volt a' hiva-

talos czim alatt elosztogatott boglyáknak. Ha ölfákat vágattak az erdőn, a' bíró 's társai három czim alatt is részesültek benne, míg a' szegény polgár alig jutott fél ölhez.

És milyen ölek voltak a' tisztekek?! Volt eset, hogy a' főszónoknak 19 szekérral hozták bé egy ölet, midőn minden becsületes közpolgáráé csak 9 szekeren jött bé. Ez iránt kinyomozás is történt, mi a' főszónokkal közöltetett — 's mintegy 6 éve már, hogy felelni nem érkezik reá. Földjeiket a' város és zsellérei marháival ingyen szántatták, termékeiket ugyanazokkal ingyen hordatták bé, míg a' szegény polgár ön pénzén tett mindent. Különösen a' főbírónak tavasztól késő őszig kevés volt 4 városszolga földjeinek 's majorzainak mivélésére, az őszszes cigányságot mint zselléreit használta szüntelen csak azért, mert bíró; most a' compania éppen a' bíró kertjét sánczolja ex officio.

Ezeket, 's mind ilyeneket tett és teszen: főbíránk, fő szónokunk, 's tiszteink nagy része; azon kevesek pedig, kik — hála nekik érette! velök a' prédában nem szoktak részesülni, halgattak, mert az őszszerőffenő csorda ellen kikelni mindig becsület és szerencse koczkáztatás volt. Kivált egy évtől fogva, mióta a' bíró 4 tanácsossal, kik 15 évtől fogva a' gyalázat minden nemét elkövették rajta, 's nem maradott piszok mit a' bécsi udvarig minden helyen ki ne kiáltottak volna reá, alacson érdekekhől a' hűvész fő szónok közbenjárására, mintegy rögtönözve kibékült, 's így kibékült azon párttal, mely őt utálta, gyűlölte rágalmazta, piszkolta, 's mind untalan vadolta; azóta ugyan ember legyen, kit, ha szólani mer, a' tudatlanság a' szemtelenséggel le ne dorongoljon! Mert tudni kell, miként bíránk 's ujoncz barátjai a' zsarnokság oly mesterei, hogy a' Martius 15-e sem tudá őket észretériteni, sőt mi több, magában a' szabadság hajnalában is éppen a' zsarnokság sugárait keresték, 's azóta kétségbeesettebben hatalmaskodnak, mit bebizonyítanak azzal, hogy alólirtat 's a' főjegyzőt azért, hogy egy népgyűlésben a' nyílt tanácskozást indítványozták, 's az igazat kissé nyersebben kimondták, minden kiballgatás nélkül hivatalaikból kitétek; na persze ebben az a' kis bibi volt, hogy azon egyénnek, ki egy személyben a' főbíró veje 's főszónok fia volt, főjegyzőnek kellett lenni; — néhány polgárt pedig azért, hogy e' törvénytelenségről véleményüket magán körökben 's az utcán kimondták, tiszti kereset alá törekedtek vonni; minek hire menván, úgy reá ijesztettek a' polgárookra, hogy szegények a' különben semmi tekintettel nem bíró, de éppen azért hallatlanul zsarnok tanácsról cseppel sem hittek kevesebbet; mint hajdon a' szegény spanyol hitt az inquisitioról. Na de nem is lenne érdekesebb, mint ezen tiszti keresetre való készülétek leírását olvasni,

hely szüke miatt csak anynyit mondok róla, hogy a' pokol legöregebb 's tehát legtanultabb ördöge is szégyenleni fogta magát, midőn látta, hogy a' föld ügyesebbeket termett.

Mondjam-é el már azt, mit ez urak nem tettek 's nem tesznek? (egy közelebbi számban.)

Verzár, nemzetőri százados.

Ne félj Magyar! *)

Ne félj magyar! van már Haza
Viszsa van véve Pest-Buda
Tudta azt a' Mindenható
Magyarhon magyarnak való.

Megkisértett ugyan egykor
De megbánta háromszázszor,
Hogy e' szép magyarhon felett
Bésötéttette az eget.

Leküldött egy embert hozzánk
'S általa mentve lett hazánk;
Ily ember csak égből jöhet
Földünk ilyet nem teremhet.

Kossuth Lajosnak nevezte
Áldjuk a' ki teremtette,
Nem is kívánunk mi többet
Többet adott mint eleget.

Hézagtöltő.

Kezünkbe akadt egy latin szövegű régi kézirat, melynek úgy betűi mint papírja igazolják csaknem egy század előtti kelése idejét. Az irat lengyel születésű Lunuczki szerzetes atyának jóslata halála óráján 1766-ból. Miután első pont alatt csak általánosan vérontást és háborút, a' másodikban Lengyelország háboruját és idegenek közti feloszlását, harmadikban a' birodalom (imperium, akkor római később austriai czimmel) szétszakadozását, negyedikben az igaz vallás ellen intézeadó elnyomási törekvéseket, de ezeknek az országok egyetértése általi meghiusulását jövendőli, végül 5-ik pont alatt Magyarországról így szól: „A' kettős kereszt, az az Magyarországnak visszanyerendi régi fényét; több tartományok fognak hozzá csatlakozni. És két legfényesebb ország fogja azt tisztelni, és lesz a' kereszténység előbástyája inkább mint valaha. (Crux duplicata idest Hungaria ad priorem splendorem resplendet, e.que plurimae Provinciae

*) Éneklék ma a' színházban.

adhaerebunt. Ac eandem duo splendidissima Regna honorabunt. Eritque Antemurale Christianitatis plus quam ante fuit.)

A' tulvilág révpártjáról szólott lelki atya jóslata részint már valósult, részint betűről betűre valósulni indult.

PEST BRASSÓI GYORS UTAZÁSI HIRDETÉS.

(1) A' gyorskocsik folyó év majus hava 20-kától folytonos rendel, 's pontosággal ujjolag indulnak Pestről N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenbe Brassóba Maros-Vásárhelyre és vissza, következő rendel.

Pestről, N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenben Brassóba és Vásárhelyre a' vasárnap és Csötörtökön indulandó vonnallal. Kolozsvárról vissza N. Váradra és Pestre vasárnap és Csötörtökön reggeli 4. órakor. Ügynök szobák utasok és pogyászak felvételére.

Pesten a' Fehérhajó vendégfogadóban; Szolnokon a' Zöldfa vendégfogadó mellett, N. Váradon a' Zöldfa vendégfogadóban; Kolozsvárt a' Biasini vendégfogadójában.

Kolozsvártt aprilis 28-ikán 1849.

Biasini Ferencz. (10.)

JÉGKÁRMENTÉS.

(1) Közhirre tétetik: miszerint az e' folyó 1849-dik évben is az erdélyi költsönös jégkármentő társaság működését valamint eddig elé, ugy ezután is folytatandja; 's figyelmeztetnek a' t. cz. mezei gazdák egyszersmind ara is miszerint iutézetünk erejéhez képest ezen évre u. m. létesülése 6-dikára **azon káreseményt is tekintetbe veendi**, mely ne talán tán **el-lenséggel való ütközet által** a' gabona vetésekben történendne.

Erdélyi költsönös jégkármentő társaság igazgatósága.
Kolozsvártt april 26-kán 1849.

Kulisseky János
igazgató. (3)

(1) Kolozsmezgyében Fejérden egy részjóság, mely egy belső telekből, 50 szekér szénát termő kaszálókbl, nagy részint ősz és tavasz vetésekkel bévelt szántóföldökből áll, négy egymásután következő évekre haszonbérbe kiadó. — Egyezkedhetni iránta a' tulajdonossal, külső tordautczában a' nagy temetővel szembeni soron lévő b. Bánffi László féle ház felsőemeletében. (3)

1) B.-Szolnokmezgyében néhai Vas Antal fel-őri részjósága mind őszi mind tavaszi vetéseivel, egy vagy két évre haszonbérbe kiadó.

Ugyan ott Belsőszolnok vármegyében Galgón a' Kászoni részjóság haszonbérbe kiadó, ezer véka alávaló föld, jó állapotba levő szőlő, minden gazdasági épületek, szerszámok, elegendő lakház, jármások, szekerék, a' bérlő kívánatára általadatnak, tavaszi, őszi vetésekkel. (3)

Szerkeszti és saját betűvel nyomatja Ocsvai Ferencz.